

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS ATZINUMS

(2012. gada 22. marts)

par i) priekšlikumu direktīvai par finanšu instrumentu tirgiem, ar kuru atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/39/EK, ii) priekšlikumu regulai par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza Regulu (ETIR) par ārpusbiržas atvasinātiem finanšu instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un tirdzniecības reģistriem, iii) priekšlikumu direktīvai par kriminālsankcijām iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju gadījumā un iv) priekšlikumu regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu)

(CON/2012/21)

(2012/C 161/03)

Ievads un juridiskais pamats

Eiropas Centrālā banka (ECB) 2011. gada 25. novembrī saņēma trīs Eiropas Savienības Padomes lūgumus sniegt atzinumu par i) priekšlikumu ⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par finanšu instrumentu tirgiem, ar kuru atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/39/EK (turpmāk tekstā – “ierosinātā MiFID”), ii) priekšlikumu ⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza Regulu (ETIR) ⁽³⁾ par ārpusbiržas atvasinātiem finanšu instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un tirdzniecības reģistriem (turpmāk tekstā – “ierosinātā MiFIR”), iii) priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu) ⁽⁴⁾ (turpmāk tekstā – “ierosinātā MAR”). ECB 2011. gada 30. novembrī saņēma Padomes lūgumus sniegt atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par kriminālsankcijām iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulāciju gadījumā ⁽⁵⁾ (turpmāk tekstā – “ierosinātā MAD”).

ECB kompetence sniegt atzinumu par ierosinātajām direktīvām un regulām balstās uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 127. panta 4. punktu un 282. panta 5. punktu. Ierosinātās direktīvas un regulas satur normas, kas ietekmē Eiropas finanšu tirgu integrāciju un integritāti un sabiedrības uzticību vērtspapīriem un atvasinātajiem instrumentiem, ietekmējot Eiropas centrālo banku sistēmas (ECBS) palīdzību kompetentām iestādēm sekmīgi īstenot politiku attiecībā uz kredītiestāžu uzraudzību un finanšu sistēmas stabilitāti saskaņā ar Līguma 127. panta 5. punktu, kā arī maksājumu sistēmu vienmērīgas darbības veicināšanu. Efektivitātes un skaidrības dēļ ECB ir nolēmusi par četriem minētajiem priekšlikumiem sniegt vienu atzinumu. ECB Padome šo atzinumu ir pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

⁽¹⁾ COM(2011) 656 galīgā redakcija.

⁽²⁾ COM(2011) 652 galīgā redakcija.

⁽³⁾ Sk. Priekšlikumu regulai par ārpusbiržas atvasinājumiem, centrālajiem darījumu starpniekiem un darījumu reģistriem, 2010. gada septembris, COM(2010) 484 galīgā redakcija.

⁽⁴⁾ COM(2011) 651 galīgā redakcija.

⁽⁵⁾ COM(2011) 654 galīgā redakcija.

Vispārīgi apsvērumi

1. *Ierosināto direktīvu un regulu mērķi un struktūra*
  - 1.1. Komisija 2011. gada 20. oktobrī pieņēma šos priekšlikumus, lai aizstātu Direktīvu 2004/39/EK ⁽⁶⁾ un Direktīvu 2003/6/EK ⁽⁷⁾, kuru mērķis ir nodrošināt finanšu tirgu efektivitāti, integritāti, noturību un caurredzamību. Ierosinātā MiFID pārstrādā Direktīvu 2004/39/EK attiecībā uz piekļuvi ieguldījumu sabiedrību, regulēto tirgu un datu pakalpojumu sniedzēju darbībai, to pārvaldību un uzraudzības regulējumu, ieguldījumu darbību veikšanu un trešo valstu uzņēmumiem, kas sniedz ieguldījumu pakalpojumus ar filiāles palīdzību. Ierosinātā MiFIR papildina Direktīvu 2004/39/EK un ievieš jaunus noteikumus par tirdzniecības datu publiskošanu, ziņošanu par darījumiem, atvasināto instrumentu tirdzniecību organizētās tirdzniecības vietās, nediskriminējošu piekļuvi klīringa sistēmām, produktu intervenci atvasināto instrumentu pozīciju pārvaldību, kā arī par pakalpojumu sniegšanu, ko veic trešo valstu uzņēmumi, kuriem nav filiāles. Ierosinātā MAR atceļ un aizstāj Direktīvu 2003/6/EK. Ierosinātā MAD, kas pamatojas uz Līguma 83. panta 2. punktu, prasa dalībvalstīm ieviest kriminālsankciju minimālo līmeni tirgus ļaunprātīgas izmantošanas nopietnākajos gadījumos.
  - 1.2. ECB atbalsta ierosinātos pasākumus finanšu instrumentu tirgus regulējuma uzlabošanai, jo tie ir svarīgi ieguldītāju aizsardzības nostiprināšanai un stabilākas un drošākas finanšu sistēmas radīšanai Eiropas Savienībā.
2. *Vienoti Eiropas noteikumi finanšu nozarē un ECB padomdevējas funkcija*
  - 2.1. Ierosinātā regulējuma rezultātā palielināsies juridiskā noteiktība, ierobežojot dalībvalstu iespējas un izvēles, kā arī tiks samazināti tirgus kropļojumu un regulējuma vietas izvēles riski. Jo īpaši apsveicama ir divu tieši piemērojamu regulu un kriminālsankciju direktīvas rezultātā pieaugoša saskaņotība, jo tā nodrošina vienlīdzīgus darbības nosacījumus un salīdzināmu noteikumu minimumu attiecībā uz administratīvajiem pasākumiem, sankcijām un naudas sodiem, kā arī kriminālsankcijām.
  - 2.2. ECB stingri atbalsta vienotu Eiropas noteikumu izstrādi visām finanšu iestādēm ⁽⁸⁾, jo tas veicina vienotā tirgus raitu darbību Savienībā un stiprina lielāku finanšu integrāciju Eiropā ⁽⁹⁾. Turklāt, kā norādīts iepriekšējos atzinumos ⁽¹⁰⁾, ECB iesaka nodrošināt, ka tikai parastā likumdošanas procedūra attiecas tikai uz pamatprincipiem, kas atspoguļo galvenās politiskās izvēles un būtisko jautājumu, un

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/39/EK par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza Padomes Direktīvu 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 28. janvāra Direktīva 2003/6/EK par iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un tirgus manipulācijām (tirgus ļaunprātīgu izmantošanu) (OV L 96, 12.4.2003., 16. lpp.).

⁽⁸⁾ Sk. 20. punktu 2009. gada 18. un 19. jūnija Eiropas Padomes secinājumos.

⁽⁹⁾ Sk., piem., 3. punktu ECB 2011. gada 4. maija Atzinumā CON/2011/42 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko izdara grozījumus Direktīvā 2003/71/EK un 2009/138/EK attiecībā uz Eiropas Apdrošināšanas un fondēto pensiju iestādes un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes (OV C 159, 28.5.2011., 10. lpp.). Visi ECB atzinumi un dokumenti tiek publiskoti ECB tīmekļa vietnē <http://www.ecb.europa.eu>

⁽¹⁰⁾ Sk. piem., 3. punktu ECB 2009. gada 5. marta Atzinumu CON/2009/17 pēc Eiropas Savienības Padomes lūguma par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko Direktīvā 2006/48/EK un Direktīvā 2006/49/EK izdara grozījumus attiecībā uz bankām, kas saistītas ar galvenajām iestādēm, dažiem pašu kapitāla posteņiem, lieliem riska darījumiem, uzraudzības pasākumiem un krīzes pārvaldību (OV C 93, 22.4.2009., 3. lpp.).

ka tehniskos jautājumus vajadzības gadījumā pieņem kā deleģētos vai īstenojošos aktus saskaņā ar Līguma 290. un 291. pantu, Eiropas Uzraudzības iestādēm (EUI) ⁽¹¹⁾ iepriekš izstrādājot regulatīvo vai īstenojošo aktu projektus. Šajā sakarā, ņemot vērā deleģēto un īstenojošo aktu nozīmi, kas ir būtiska vienoto Eiropas noteikumu sastāvdaļa, ECB sagaida, ka ar to pienācīgajā laikā apspriedīsies par šiem ierosinātajiem Savienības aktiem ⁽¹²⁾.

- 2.3. Turklāt ECB iesaka nodrošināt Savienības finanšu pakalpojumu tiesību aktu saskaņotību dažādās nozarēs.

3. *Kompetento iestāžu pilnvaras, EVTI un makrouzraudzības iestāžu loma*

- 3.1. ECB atzinīgi vērtē, ka ierosinātais regulējums nostiprina un sakārto ieguldījumu sabiedrības un finanšu instrumentu tirgus uzraugošo iestāžu pilnvaras, kā arī to izmeklēšanas tiesību izpildi ⁽¹³⁾, īpaši uzsverot pārrobežu sadarbību ⁽¹⁴⁾. Finanšu instrumentu tirgu kārtīgai darbībai ir ārkārtīgi svarīgi, ka kompetentās iestādes visā Savienībā izveido labi sagatavotu un ar pietiekamām pilnvarām apveltītu uzraugu tīklu, kas spēj rīkoties attiecībā uz nevēlamām tendencēm, darbībām vai draudiem tirgos. Šajā sakarā ECB atbalsta Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes (EVTI) spēcīgo lomu ierosinātajā regulējumā, sevišķi attiecībā uz veicināšanas un koordinācijas funkcijām un tehnisko standartu izstrādi. Turklāt nacionālo kompetento iestāžu pienākums sadarboties ar EVTI un sniegt tai visu nepieciešamo informāciju veicinās ierosināto regulu saskaņotu piemērošanu un vienlīdzīgus darbības nosacījumus Savienībā. Kā tas norādīts iepriekšējos atzinumos ⁽¹⁵⁾, ECB šajā sakarā iesaka turpināt uzlabot sadarbību un informācijas apmaiņu Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmas ietvaros un uzraudzības iestāžu un ECBS centrālo banku, t. sk. ECB, starpā, ja šī informācija attiecas uz to uzdevumu izpildi ⁽¹⁶⁾.

- 3.2. Tāpat nepieciešama ir ierosinātajā regulējumā paredzētā kompetento iestāžu sadarbība ar citām iestādēm attiecīgajā dalībvalstī ⁽¹⁷⁾. Turklāt, lai nodrošinātu makrouzraudzības perspektīvas ņemšanu vērā, ECB iesaka izveidot un uzlabot pienācīgas sadarbības procedūras ar makrouzraudzības iestādēm,

⁽¹¹⁾ Sk. Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulu (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010. 12. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulā (ES) Nr. 1094/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Apdrošināšanas un fondēto pensiju iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/79/EK (OV L 331, 15.12.2010., 48. lpp.); Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulā (ES) Nr. 1095/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/77/EK (OV L 331, 15.12.2010., 84. lpp.). Šīs regulas ievieš procedūru saskaņā ar kuru EUI izstrādās tehniskos regulatīvos un ieviešanas standartus pirms tos apstiprināšanas Komisijā, deleģēto un ieviešanas aktu veidā.

⁽¹²⁾ Sk., piem., 1.3. punktu ECB Atzinumā par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko izdara grozījumus Direktīvā 1998/26/EK, 2002/87/EK, 2003/6/EK, 2003/41/EK, 2003/71/EK, 2004/39/EK, 2004/109/EK, 2005/60/EK, 2006/48/EK, 2006/49/EK un 2009/65/EK attiecībā uz Eiropas Banku iestādes, Eiropas Apdrošināšanas un fondēto pensiju iestādes un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes pilnvarām (OV C 87, 1.4.2010., 1. lpp.); 4. punktu Atzinumā CON/2011/42; 8. punktu 2011. gada 19. maija Atzinumā CON/2011/44 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas nacionālo un reģionālo kontu sistēmu Eiropas Savienībā (OV C 203, 9.7.2011., 3. lpp.); un 4. punktu 2012. gada 25. janvāra Atzinumā CON/2012/5 par priekšlikumu direktīvai par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību uzraudzību un priekšlikumu regulai par kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību uzraudzības prasībām (OV C 105, 11.4.2012., 1. lpp.).

⁽¹³⁾ Ierosinātās MiFID 70. un 71. pants un ierosinātās MAR 17. pants.

⁽¹⁴⁾ Ierosinātās MiFID 83. un 84. pants un ierosinātās MAR 19. pants.

⁽¹⁵⁾ Sk. piem., 13.–15. punktu Atzinumā CON/2009/17, 4.–6. punktu Atzinumā CON/2010/5, 2.2. punktu Atzinumā CON/2010/33, 5. punktu Atzinumā CON/2010/42 un 11.1. punktu Atzinumā CON/2012/5.

⁽¹⁶⁾ Sk. 11. grozījumu šī atzinuma pielikumā.

⁽¹⁷⁾ Sk. ierosinātās MiFID 70.pantu un ierosinātās MAR 17. pantu.

gadījumos, ja jāizvērtē draudi finanšu stabilitātei⁽¹⁸⁾. Tas var nozīmēt, ka jāsadarbojas kompetentajām iestādēm un nacionālajām makrouzraudzības iestādēm⁽¹⁹⁾ vai, citos gadījumos, EVTI un Eiropas Sistēmisko risku kolēģijai (ESRK)⁽²⁰⁾. Šajā sakarā var būt nepieciešams šādu sadarbību paredzēt, pārskatot Regulu (ES) Nr. 1095/2010⁽²¹⁾.

- 3.3. Ierosinājums nostiprināt administratīvo sankciju režīmu, nosakot kompetentajām iestādēm administratīvo pasākumu, sankciju un naudas sodu noteiktu minimālo līmeni, ir piemērots veids kā nodrošināt kopējus standartus visā Savienībā, tajā pašā laikā atstājot nacionālajiem likumdevējiem izvēles iespējas noteikt kompetentajām iestādēm papildus tiesības noteikt sankcijas, jo īpaši noteikt augstāka līmeņa administratīvos naudas sodus⁽²²⁾. Turklāt, lai nodrošinātu Savienībā noteikto sankciju caurrezdamību un saskaņotību, dalībvalstīm jāpaziņo Komisijai un EVTI piemērojamiem nacionālie noteikumi un to vēlākie grozījumi⁽²³⁾.

Īpaši apsvērumi

A. Direktīvas 2004/39/EK pārskatīšana

4. Izmaiņas tirgus struktūrā

ECB atbalsta Komisijas priekšlikumus, kuru mērķis ir uzlabot tirgus struktūras regulējumu, ņemot vērā finanšu inovācijas un jaunākos tehnikas sasniegumus, īpaši regulatīvo priekšlikumu iekļaušanu par jaunu tirdzniecības platformu, t. i. organizētās tirdzniecības mehānismu (OTM), kas paplašinās Savienības regulējuma darbības jomu. ECB atzīmē, ka ierosinātajai MiFID un ierosinātajai MiFIR jānodrošina vienlīdzīgu darbības nosacījumi visām regulētām tirdzniecības vietām, pakļaujot tās vienām organizatoriskajām prasībām un pienācīgi kalibrētiem caurrezdamības noteikumiem, tādējādi novēršot regulējuma vietas izvēles iespējas.

5. Caurrezdamības prasības un datu konsolidācija

- 5.1. ECB atbalsta ierosināto pirmstirdzniecības un pēctirdzniecības caurrezdamības prasību paplašinājumu ne tiklīdz attiecībā uz kapitāla vērtspapīriem, iekļaujot obligācijas strukturētos produktus un atvasinātos instrumentus, kurus atļauts tirgot vai kuri tiek tirgoti regulēta tirgū, daudzpusējā tirdzniecības sistēmā (DTS) vai regulētā tirdzniecības sistēmā (RTS), kā arī atvasinātos instrumentus, ko uzskata par atbilstošiem centrālajam klīringam, jo tas veicinās cenas noteikšanu un atbalstīs šādu instrumentu novērtēšanas procesu.

- 5.2. Ierosinātā MiFID⁽²⁴⁾ un ierosinātā MiFIR⁽²⁵⁾ ievieš noteikumus, kuru mērķis ir uzlabot caurrezdamības informācijas datu konsolidāciju. Saskaņā ar šiem noteikumiem konsolidētas datu sistēmas nodrošinātāji vāks informāciju no tirdzniecības vietām un, attiecībā uz darījumiem, kas veikti ārpus tirdzniecības vietām, no ieguldītājiem, izmantojot apstiprinātus publiskošanas mehānismus. Komisija uzskata, ka ierosinātie noteikumi paredz konsolidēto datu sistēmu nodrošinātāju rašanās nosacījumus⁽²⁶⁾. neskatoties uz šādu komerciālu risinājumu attīstību, ECB uzskata, ka pienācīgu caurrezdamību var nodrošināt tikai viena vienota konsolidēto datu sistēmas nodrošinātāja izveide. Šajā sakarā ECB atzīmē, ka Komisija zinos par konsolidēto datu sistēmu praktisko darbību un, ja uzskatīs to par

⁽¹⁸⁾ Sk., piem., ierosinātās MiFIR 31., 32. un 35. pantu, kur EVTI un kompetento iestāžu pilnvaras veikt produktu intervenci var tikt izmantotas arī, lai novērstu draudus finanšu tirgu pienācīgai darbībai vai finanšu sistēmas vai tās daļas stabilitātei.

⁽¹⁹⁾ Sk., piem., ierosinātās MiFID 70. pantu un 11. grozījumu šī atzinuma pielikumā.

⁽²⁰⁾ Sk., piem., ierosinātās MiFIR 31., 33. un 34. pantu, kas nosaka nosacījumus EVTI intervences pilnvarām un koordinācijas un veicināšanas lomām.

⁽²¹⁾ Regulas (ES) Nr. 1095/2010 81. pants.

⁽²²⁾ Sk. ierosinātās MAR 26. pantu.

⁽²³⁾ Šī norma jau iekļauta ierosinātās MAR 24. pantā. Līdzīgs pienākums jāiekļauj arī ierosinātajā MiFID.

⁽²⁴⁾ Sk. ierosinātās MiFID 61.–68. pantu.

⁽²⁵⁾ Sk. ierosinātās MiFIR 11.–12. pantu.

⁽²⁶⁾ Sk. ierosinātās MiFID 78. apsvērumu un paskaidrojuma raksta 3.4.12. punktu.

vajadzīgu, sniegs likumdošanas priekšlikumus vienas struktūras izveidei, kura konsolidē pēctirdzniecības informāciju ⁽²⁷⁾. Tomēr ECB uzskata, ka pieredze Direktīvas 2004/39/EK transponēšanā parādīja, ka tirgus nespēj nodrošināt datu konsolidāciju, un tas ļauj jau šajā posmā izteikt likumdošanas priekšlikumus, kas risina šos jautājumus.

6. Ziņošana par darījumiem

Attiecībā uz ziņošanu par darījumiem ECB atbalsta priekšlikumu iekļaut informāciju par klientu, kura vārdā ieguldījumu sabiedrība veica darījumu, un uzsver nepieciešamību ieviest atsauci uz unikāla identifikatora izmantošanu attiecībā uz ieguldījumu sabiedrībām un/vai klientu darījumā. ECB tāpat atzīmē, ka ieguldījumu sabiedrības, kas veic darījumus ar finanšu instrumentiem savā vārdā vai savu klientu vārdā, ziņos datus nacionālajām kompetentajām iestādēm un glabās tos veidā, kurā dati uzraudzības iestādēm ir pieejami vismaz piecus gadus. Ņemot vērā, ka šādu informāciju kompetentās iestādes izmantos arī, lai kontrolētu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu un manipulācijas, ECB uzsver to, cik svarīgi ir nodrošināt, ka darījumu ziņošanas informācijai vienā Eiropas līmeņa sistēmā, ko noteikusi EVTI, var viegli piekļūt pēc iespējas ātrāk, nevis pēc ierosinātās MiFIR pārskatīšanas divus gadus pēc tās stāšanās spēkā ⁽²⁸⁾.

7. Centrālo banku darījumu atbrīvošana no informācijas atklāšanas un ziņošanas pienākumiem

7.1. Iepriekš minētais caurredzamības un ziņošanas regulējums neparedz atbrīvojumu darījumiem, kuros darījuma partneris ir ECBS centrālā banka ⁽²⁹⁾.

7.2. ECB šajā sakarā atzīmē, ka, lai gan darījumu atklāšana, ko centrālās bankas veic savu likumos noteikto mērķu un uzdevumu izpildei, nesniegs lielāku caurredzamību tirgiem, šo operāciju efektivitāte, īpaši monetārās politikas vai valūtas maiņas operāciju jomā, un centrālo banku uzdevumu izpilde, kas balstās uz savlaicīgumu un konfidencialitāti, ievērojami cietīs, atklājot informāciju par šādiem darījumiem reālajā laikā vai ar laika nobīdi. Turklāt caurredzamība attiecībā uz konkrēta veida darījumiem un šo darījumu apmēru noteiktos laikos varētu ļaut tirgus dalībniekiem gandrīz nekavējoties identificēt ECBS centrālo banku darījumus pat neatklājot to nosaukumus. Tādēļ ECB stingri iesaka atbrīvot ECBS centrālo banku darījumus no caurredzamības prasībām ⁽³⁰⁾.

7.3. Ziņošanas pienākumi, kas darījumu, kuros piedalās ECBS, darījuma partneriem prasa ziņot visus attiecīgos datus kompetentajām iestādēm, arī var ietekmēt ECB un nacionālo centrālo banku konfidencialitātes režīmus un būt pretrunā ar saskaņā ar Līgumu ECB piešķirtajai imunitātei, jo īpaši ECB arhīvu un oficiālo komunikāciju neaizskaramībai ⁽³¹⁾, sevišķi tāpēc, ka ziņošanas kompetentajām iestādēm process var notikt ar citu struktūru palīdzību, piem., tirdzniecības vietu, apstiprinātu ziņošanas mehānismu vai darījumu reģistru palīdzību. Minēto iemeslu dēļ darījumi, kuros darījuma partneris ir ECBS centrālā banka, jāatbrīvo arī no ziņošanas pienākumiem ⁽³²⁾.

8. Mazu un vidēju uzņēmumu tirgi

Ierosinātā MiFID ⁽³³⁾ ļauj DTS operatoram lūgt tā piederības dalībvalsts kompetentajām iestādēm reģistrēt DTS kā mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) izaugsmes tirgu ⁽³⁴⁾. Ņemot vērā grūtības, ar kurām piekļuvē finansējumam nesen nācās saskarties daudziem MVU, un pieņemot, ka šādas grūtības tirgus stresa apstākļos radīsies atkal, tirdzniecības vietas, kuras specializācija ir MVU izveidošana ir

⁽²⁷⁾ Sk. ierosinātās MiFID 96. panta 1. punkta f) apakšpunktu.

⁽²⁸⁾ Sk. 13. grozījumu šī atzinuma pielikumā.

⁽²⁹⁾ Ierosinātās MiFID 2. panta 1. punkta g) apakšpunkts nosaka tikai subjektīvu atbrīvojumu ECBS centrālajām bankām. Ierosinātajā MiFIR nav noteikti atbrīvojumi. Jebkurā gadījumā ieguldījumu sabiedrības, kas ir ECBS centrālo banku darījuma partneri nav nepārprotami atbrīvotas no caurredzamības un ziņošanas pienākumiem, kas paredzēti ierosinātās MiFIR 19., 20. un 23. pantā.

⁽³⁰⁾ Sk. 12. grozījumu šī atzinuma pielikumā.

⁽³¹⁾ Sk. Līguma 343. pantu un Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtu 39. pantu, ka arī 22., 2. un 5. pantu Protokolā par Eiropas Savienības privilēģijām un imunitāti.

⁽³²⁾ Skat. 30. atsauci.

⁽³³⁾ Sk. ierosinātās MiFID 35. pantu.

⁽³⁴⁾ Saskaņā ar ierosinātās MiFID 4. panta 1. punkta 11. apakšpunktu "MVU izaugsmes tirgus" ir DTS, kas reģistrēta kā MVU izaugsmes tirgus saskaņā ar 35. pantu.

tiešām savlaicīga. Tā ne tikai sniegs, īpaši grūtos laikos, finansējumu MVU, bet arī uzlabos cenas veidošanos un cenas noteikšanu šo uzņēmumu emisijām. Tā kā DTS specializēsies šādās emisijās, iespējams, ka cena labāk atspoguļos faktorus, kas ir nozīmīgi MVU.

9. Standartizētu ārpusbiržas atvasinājumu tirdzniecība

9.1. Eurosistēma jau atzīmējusi⁽³⁵⁾, ka neatliekami jārikojas, lai Savienība īstenotu 2009. gada septembrī panākto G20 apņemšanos, ka "visi standartizētie ārpusbiržas atvasinājumu līgumi jātirgo biržās vai, vajadzības gadījumā, elektroniskās tirdzniecības platformās un ka klīrings vēlākais līdz 2012. gada beigām jāveic ar centrālo darījuma partneru palīdzību", uzlabojot ārpusbiržas atvasinājumu tirgu caurredzamību, mazinot sistēmisko risku un aizsargājot tirgu pret ļaunprātīgu izmantošanu.

9.2. Šajā sakarā ECB atbalsta noteikumus⁽³⁶⁾, kas paredz prasību atbilstošus ārpusbiržas atvasinājumus tirgot regulētos tirgos, DTS un RTS, un uzticēt EVTI noteikt precīzu šāda tirdzniecības pienākuma piemērošanas jomu, ņemot vērā likviditāti⁽³⁷⁾. ECB tomēr atzīmē, ka šāda pieeja var būt jāpapildina, lai ņemtu vērā Finanšu stabilitātes padomes ieteikumu, ka "iestādēm jāizstrādā iniciatīvas un vajadzības gadījumā noteikumi, kas palielina standartizētu produktu un standartizētu procesu izmantošanu"⁽³⁸⁾. Ņemot vērā iepriekš minēto, ECB uzskata, ka nestandardizētu līgumu tirdzniecības ārpus regulētiem tirgiem, DTS un RTS regulāra uzraudzība jāveic Savienības līmenī.

10. Papildu prasības algoritmiskai tirdzniecībai, t. sk. augstfrekvences tirdzniecībai

10.1. Algoritmiskā tirdzniecība (AT), t. sk. augstfrekvences tirdzniecība (AFT), var radīt risku finanšu tirgu likviditātei un efektivitātei, jo īpaši stresa apstākļos. Tādēļ ECB atzinīgi vērtē ierosinātos grozījumus Direktīvā 2004/39/EK, kas ievieš pienācīgus organizatoriskos drošības pasākumus tirdzniecības vietās, piem., attiecībā uz tirdzniecības kapacitāti, "drošinātāju" izveidi, piedāvājot tirgus piekļuvi augstfrekvences tirgotājiem un ieguldījumu sabiedrībām, kas nodrošina tiešu elektronisko piekļuvi tirdzniecības vietām. Ierosinātie noteikumi tāpat veicinās kompetento iestāžu veikto AFT un AT pārraudzību un kontroli.

10.2. Tomēr ECB uzskata, ka regulējumā jāprecizē, ka visas struktūras, kas AT veic profesionāli, jāuzskata par atbilstošām ieguldījumu sabiedrību definīcijai un tādēļ ietilpst *MiFID* piemērošanas jomā, un uz to darbībām attiecas kompetento iestāžu uzraudzība un kontrole⁽³⁹⁾. Nodrošinot visu AFT un AT profesionāli iesaistīto struktūru visaptverošu iekļaušanu, tiks ierobežota ierosināto noteikumu apiešanas iespēja

10.3. ECB atzinīgi vērtē ierosinātās *MiFIR* normas, kas saistītas ar darījumu ziņošanas detaļām, kas iekļaus apzīmējumu datorizēto algoritmu identifikācijai ieguldījumu sabiedrībā, kura atbild par ieguldījumu lēmumu un darījuma izpildi⁽⁴⁰⁾. Lai veicinātu uzraudzību dažādos tirgos un novērstu un atklātu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu, ECB uzskata, ka šādi unikāli identifikatori jāizstrādā to darījumu identifikācijai, ko jebkura AT radījusi tirdzniecības platformas ietvaros vai ārpus tiem.

⁽³⁵⁾ Sk. 2. lapu "Eiropas Komisijas publiskā apspriešana par *MiFID* pārskatīšanu – Eurosistēmas viedoklis", 2011. gada februāris (turpmāk – "Eurosistēmas 2011. gada viedoklis").

⁽³⁶⁾ Ierosinātās *MiFIR* 24. pants.

⁽³⁷⁾ Sk. Eurosistēmas 2011. gada viedokli, 2. lpp.

⁽³⁸⁾ *Implementing OTC Derivatives Market Reforms – Report of the OTC Derivatives Working Group, 10 October 2010*, "iestādēm regulāri jāvērtē jaunas tirgus aktivitātes, lai kontrolētu to, kādā mērā tirgus dalībnieki iespējams tirgo nestandardizētus līgumus, lai izvairītos no centrāla klīringa un tirdzniecības prasībām, un jāveic pasākumi šādas rīcības novēršanai". Pieejams Finanšu stabilitātes padomes tīmekļa vietnē <http://www.financialstabilityboard.org>

⁽³⁹⁾ Sk. šī atzinuma pielikuma grozījumus ierosinātās *MiFID* 47. apsvērumā, 2. panta 1. punktā un 17. panta 2. punktā.

⁽⁴⁰⁾ Sk. ierosinātās *MiFIR* 23. panta 3. punktu.

- 10.4. Visbeidzot, ierosinātajām prasībām regulētos tirgos⁽⁴¹⁾ paredzēt efektīvas sistēmas un procedūras, jānodrošina, ka AT sistēmas nevar radīt vai veicināt nelīdzsvarotus tirdzniecības apstākļus tirgū. Šajā sakarā ECB atzinīgi vērtē i) nosacījumu noteikšanu, kuros tirdzniecība jāaptur, ja konstatētas nozīmīgas cenas izmaiņas finanšu instrumentā attiecīgajā tirgū; un ii) neizpildīto rīkojumu attiecības pret darījumiem maksimālā koeficienta un cenas minimālo izmaiņu noteikšanu⁽⁴²⁾. Lai gan ECB viedoklis ir, ka Komisijai jānosaka tiesības noteikt neizpildīto rīkojumu attiecības pret darījumiem maksimālo koeficientu, ECB uzskata, ka neizpildīto rīkojumu attiecības pret darījumiem minimālā koeficienta noteikšana nav nepieciešama⁽⁴³⁾.
11. *Pozīciju ierobežojumi un ziņošana par atvasinātajiem preču instrumentiem*
- 11.1. Ierosinātā *MiFID* nosaka, ka dalībvalstīm jānodrošina, ka regulēti tirgi, DTS un RTS operatori, kas atļauj atvasināto preču instrumentu tirdzniecību, piemēro pienācīgus ierobežojumus vai citus mehānismus ar līdzvērtīgu iedarbību, lai atbalstītu likviditāti, novērstu tirgus ļaunprātīgu izmantošanu un atbalstītu pienācīgus cenas noteikšanas un norēķinu apstākļus fiziski piegādājamām precēm⁽⁴⁴⁾. Saskaņā ar ierosināto *MiFID* šādus ierobežojumus var harmonizēt ar Komisijas deleģēto aktu⁽⁴⁵⁾ palīdzību, kā arī kompetentajām iestādēm būs tiesības noteikt *ex ante* pozīciju limitus atvasinātajiem preču instrumentiem⁽⁴⁶⁾ noteikta laika posmā, bet EVTI tiks piešķirta šādu pasākumu koordinatora loma un konkrētas tiesas pilnvaras šajā jomā⁽⁴⁷⁾. ECB atzinīgi vērtē šīs normas.
- 11.2. Tomēr attiecībā uz ierobežojumiem atvasinātajiem preču instrumentiem ECB uzsver to, cik svarīgi ir pienācīgi novērst regulējuma izvēles vietas risku un konkurences kropļojumus ne tikai dalībvalstu starpā, bet arī attiecībā pret citiem galvenajiem finanšu centriem. Tādēļ kopīgas pieejas atrašanai šajā jautājumā ir visaugstākā prioritāte. To var sasniegt, paredzot EVTI lomu gan kopējo principu izstrādē Savienības līmenī, gan nacionālo kompetento iestāžu veikto pasākumu koordinācijā.
- 11.3. Turklāt, lai gan ECB atbalsta pozīciju ierobežojumu noteikšanu⁽⁴⁸⁾, daži aspekti vēl ir jāprecizē. Tas jo īpaši attiecas uz piemērota ierobežojuma definīciju, laiku, attiecībā uz kuru šie ierobežojumi jāpiemēro, un atvasināto līgumu izmantošanu no tirgus dalībnieku puses⁽⁴⁹⁾. Turklāt ECB uzskata, ka arguments, ka pozīciju ierobežojumi veicinās tirgus likviditātes uzlabošanu, ir jāpaskaidro papildus.
- 11.4. Ierosinātā *MiFID* nosaka⁽⁵⁰⁾ informācijas atklāšanu par dažādu tirgotāju veidu turētajām pozīcijām. Turklāt tā prasīs regulētiem tirgiem, DTS vai RTS, kurās atvasinātie preču vai emisijas instrumenti tiek tirgoti, publiskot nedēļas datus par šādām pozīcijām. Dati par garajām un īsajām pozīcijām, kā arī par atvērtajām pozīcijām būs pietiekami, lai izvērtētu tirgus dalībnieku rīcību, jo īpaši attiecībā uz tirgus dalībnieku pozīciju koncentrēšanās uzraudzību.

⁽⁴¹⁾ Sk. ierosinātās *MiFID* 51. panta 3. punktu.

⁽⁴²⁾ Šāda pieeja atbilst *Final Report on Regulatory Issues Raised by the Impact of Technological Changes on Market Integrity and Efficiency, October 2011*, pieejams Starptautiskās vērtspapīru komisiju organizācijas tīmekļa vietnē <http://www.iosco.org>

⁽⁴³⁾ Sk. šī atzinuma pielikuma 10. grozījumu ierosinātās *MiFID* 51. panta 7. punkta c) apakšpunktā.

⁽⁴⁴⁾ Sk. ierosinātās *MiFID* 59. pantu.

⁽⁴⁵⁾ Sk. ierosinātās *MiFID* 59. panta 3. punktu.

⁽⁴⁶⁾ Sk. ierosinātās *MiFID* 72. panta 1. punkta g) apakšpunktu.

⁽⁴⁷⁾ Sk. ierosinātās *MiFID* 59. panta 4. punktu un ierosinātās *MiFIR* 34. un 35. pantu.

⁽⁴⁸⁾ Sk. ierosinātās *MiFID* 72. panta 1. punkta g) apakšpunktu.

⁽⁴⁹⁾ Sk. *OICV-IOSCO, Principles for the Regulation and Supervision of Commodity Derivatives Markets, Final Report, September 2011*, kurā "fiksētu pozīcijas ierobežojumu noteikšana tiek uzskatīta par galvenokārt tādu instrumentu, kura mērķis ir tirgus koncentrāciju novērst iepriekš, nosakot fiksētus ierobežojumus nekomerciālai dalībai līgumā dažādos līguma darbības mēnešos", pieejams Starptautiskās vērtspapīru komisiju organizācijas tīmekļa vietnē <http://www.iosco.org>

⁽⁵⁰⁾ Sk. ierosinātās *MiFID* 60. pantu.

12. Ieguldītāju aizsardzība un uzraudzības regulējums

12.1. ECB atzinīgi vērtē tiesību piešķiršanu EVTI uz pagaidu laiku aizliegt vai ierobežot dažu finanšu instrumentu vai finanšu darbību vai prakses piedāvāšanu, izplatīšanu vai pārdošanu⁽⁵¹⁾. Ņemot vērā, ka EVTI rīcība var būt vērsta pret draudiem finanšu tirgu normālai darbībai vai finanšu sistēmas vai tās daļas stabilitātei⁽⁵²⁾, ECB iesaka šajā aspektā nodrošināt pienācīgu sadarbību ar ESRK⁽⁵³⁾.

12.2. Konsekventa regulatīvā pieeja ir nepieciešama attiecībā uz tādu atšķirīgu finanšu instrumentu izplatīšanu mazajiem ieguldītājiem, kuri apmierina līdzīgas ieguldītāju vajadzības un rada salīdzināmas problēmas ieguldītāju aizsardzībā⁽⁵⁴⁾. Ņemot to vērā ECB atzīmē, ka ierosinātā *MiFID* prasību, t. sk. uzņēmējdarbības veikšanas un interešu konfliktu noteikumu, piemērošanu paplašina attiecībā uz kredītiestādēm, kas pārdod vai iesaka strukturētos noguldījumus. Šajā sakarā ECB uzsver nepieciešamību: i) precizēt "strukturēto noguldījumu" definīciju; ii) norādīt finanšu produktiem piemērojamo patērētāju aizsardzības režīmu; un iii) nodrošināt konsekventu pieeju dažādās Savienības likumdošanas iniciatīvās, piem., Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. maija Direktīvas 94/19/EK par noguldījumu garantiju shēmām⁽⁵⁵⁾ pārskatīšanā, kā arī notiekošo darbu ar apvienotu mazumtirdzniecības ieguldījumu produktiem šajā aspektā. Turklāt, lai nodrošinātu konsekventu pieeju visos finanšu pakalpojumu sektoros, ECB uzsver to, cik svarīgi ir pēc iespējas ciešā EUI sadarbībā izstrādāt un ieviest normatīvos un uzraudzības regulējumus saistībā ar ieguldītāju aizsardzību, piem., kombinētās pārdošanas jomā⁽⁵⁶⁾.

12.3. ECB tāpat atzinīgi vērtē komisijas priekšlikumus ieguldījumu konsultāciju jomā. Lai gan tas ir solis pareizajā virzienā, ECB aicina Komisiju apsvērt papildus pasākumus mazo ieguldītāju aizsardzības stiprināšanai, piem., finanšu zināšanu uzlabošanu⁽⁵⁷⁾.

12.4. Ierosinātā *MiFID*⁽⁵⁸⁾ dod tiesības dalībvalstīm noteikt konkrētus kritērijus pēc kuriem vērtē pašvaldību un vietējo publisko iestāžu pieredzi un zināšanas, tām lūdzot tās uzskatīt par profesionāliem klientiem. Šī pieeja ņem vērā to, ka Eiropā ievērojami atšķiras šādu iestāžu spēja novērtēt finanšu saistību sekas. Dalībvalstu publiskās finanses var nopietni ietekmēt publisko iestāžu kļūdaini lēmumi, kas potenciāli var negatīvi ietekmēt finanšu stabilitāti Eiropas līmenī. Turklāt var būt nepieciešams lūgt dalībvalstis noteikt kritērijus, kas precizē kuras iestāžu kategorijas atbilst tam, lai tās uzskatītu par profesionāliem klientiem. Arī EVTI varētu tikt lūgta sniegt norādījumus šajā jomā.

13. Trešo valstu uzņēmumi

13.1. ECB atbalsta ierosināto saskaņoto regulējumu pakalpojumiem, ko trešo valstu uzņēmumi sniedz Savienībā, un atļauju uzņēmumiem dibināt filiāles vienā dalībvalstī, lai sniegtu pakalpojumus citās dalībvalstīs, nedibinot turpmākas filiāles. Saskaņots piekļuves režīms trešo valstu uzņēmumiem mazinās fragmentāciju, uzlabos līdzvērtīgus darbības nosacījumus dalībvalstīs un palielinās juridisko noteiktību visiem tirgus dalībniekiem, jo tirgus piekļuves nosacījumi kļūs vieglāk paredzami.

⁽⁵¹⁾ Ierosinātās *MiFIR* 31. pants. Sk arī Regulas (ES) Nr. 1095/2010 12. apsvērumu un 9. panta 5. punktu.

⁽⁵²⁾ Sk. ierosinātās *MiFIR* 31. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

⁽⁵³⁾ Vispārīgus apsvērumus sk. arī 3. punktā.

⁽⁵⁴⁾ Šajā sakarā sk. Komisijas līdzīgo viedokli attiecībā uz apvienotiem ieguldījumu mazumtirdzniecības produktiem ierosinātās *MiFID* paskaidrojuma raksta 3.4.2. punktā.

⁽⁵⁵⁾ OV L 135, 31.5.1994., 5. lpp. Sk. COM(2010) 368 galīgā redakcija, ar ko pārstrādā Direktīvu 94/19/EK.

⁽⁵⁶⁾ Sk. šī atzinuma pielikuma 6. grozījumu ierosinātās *MiFID* 24. panta 7. punkta otrajā daļā.

⁽⁵⁷⁾ Sk. arī Regulas (ES) Nr. 1095/2010 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

⁽⁵⁸⁾ Sk. ierosinātās *MiFID* II pielikumu (II.1).

ECB atzīmē, ka līdzvērtīgs ieguldītāju aizsardzības līmenis un līdzvērtīgi regulatīvie standarti trešo valstu uzņēmumiem salīdzinājumā ar ES/EEZ uzņēmumiem ir būtiski nepieciešams tirgus kropļojumu novēršanai.

- 13.2. Ierosinātā diferencētā pieeja nošķir obligātu filiāles nodibināšanu, ja ieguldījumu pakalpojumi vai darbības tiek sniegtas mazajiem klientiem, un iespējamu šādu pakalpojumu sniegšanu bez filiāles nodibināšanas pārējos gadījumos. Tas atspoguļo nepieciešamību uzlabot mazo klientu aizsardzības līmeni, kas ierosinātājā *MiFID* tiek risināta ar: i) Komisijas lēmumu par uzraudzības regulējuma līdzvērtību trešajā valstī; ii) dažu *MiFID* prasību attiecināšanu uz filiāli; un iii) paredzot, ka uzraudzību veic kompetentā iestāde dalībvalstī, kurā filiāle saņēmusi darbības atļauju⁽⁵⁹⁾. Tomēr ECB atzīmē, ka, lai mazajiem ieguldītājiem faktiski nodrošinātu to pašu aizsardzības līmeni, sadarbības līgumiem ar trešajām valstīm jānodrošina, ka ieguldītājus aizsargā pietiekama sākotnējā kapitāla prasība, ņemot vērā, ka vienīgi trešās valsts uzņēmums, nevis tā filiāle ir tiesību un pienākumu turētājs un atbild attiecībā pret ieguldītājiem. Turklāt ieguldītājiem var ievērojami kaitēt tas, ka strīdu jārīcina trešās valsts jurisdikcijā un saskaņā ar tās likumiem.

B. Direktīvas 2003/6/EK pārskatīšana

14. Vispārīgi noteikumi

- 14.1. Tirgus ļaunprātīgas izmantošanas režīma piemērošanas joma⁽⁶⁰⁾ ir paplašināta, iekļaujot tajā jaunus tirgus, īpaši jaunas tirdzniecības vietas, piem., DTS un RTS, un to attiecinot uz ārpusbiržas finanšu instrumentus, t. sk. atvasinātos instrumentus. Turklāt jebkura darbība vai darījumi saistībā ar finanšu instrumentiem, kas ietilpst ierosinātās MAR darbības jomā, ietilpst piemērošanas jomā arī tad, ja šāda darbība vai darījums notiek ārpus regulētā tirgus, DTS vai RTS. ECB atbalsta Komisijas priekšlikumu paplašināt tirgus ļaunprātīgas izmantošanas regulējuma piemērošanas jomu, ciktāl tas uzlabo tirgus ļaunprātīgas izmantošanas režīma efektivitāti, to pielāgojot finanšu inovācijām un jaunākajiem tehnikas sasniegumiem.

- 14.2. Aizliegumi un prasības ierosinātājā MAR tiks piemēroti arī attiecībā uz darbībām, ko veic ārpus Savienības⁽⁶¹⁾, lai aizkavētu noteikumu apiešanu, pārceļot darbību ārpus Savienības, šādu darbību efektīvai kontrolei un sankciju noteikšanai ECB par būtiskiem uzskata sadarbības līgumus ar trešajām valstīm. Šajā sakarā ECB atzinīgi vērtē to, ka šis jautājums risināts ierosinātājā MAR, un ka tajā paredzēts, ka EVTI šo procesu koordinē un veicina, sagatavojot paraugus⁽⁶²⁾. Ņemot to vērā, ECB iesaka paplašināt izslēgšanas režīmu arī uz monetārā un publiskā parāda pārvaldības darbībām, kas dažos gadījumos arī notiek ārpus Savienības.

- 14.3. ECB atzinīgi vērtē, ka ierosinātājā MAR apskatīti konkrēti tirgus manipulācijas gadījumi⁽⁶³⁾, atsaucoties uz tādiem jauniem tirdzniecības paņēmieniem kā algoritmiskā tirdzniecība, t. sk. augstfrekvences tirdzniecība. Kā minēts iepriekš, lai gan algoritmiskajai tirdzniecībai var būt pamatots mērķis, tā var radīt arī ievērojamu risku, jo tā traucē normālu tirgus darbību un pastiprina svārstīgumu, kas neatbilst sabiedrības interesēm. Tādēļ ECB atbalsta šādu tirdzniecības paņēmieni stingru kontroli, lai aizsargātu normālu tirgus darbību un sabiedrības intereses.

- 14.4. Ierosinātā MAR⁽⁶⁴⁾ netieši norāda, ka tirdzniecība tirgus slēgšanas brīdī ir tirgus manipulācija vai mēģinājums veikt tirgus manipulāciju. Tomēr daudzos tirgos novērojami lielāki tirdzniecības apjomi

⁽⁵⁹⁾ Ierosinātās *MiFID* 43. panta 2. punkts.

⁽⁶⁰⁾ Sk. ierosinātās MAR 2. pantu.

⁽⁶¹⁾ Ierosinātās MAR 2. panta 4. punkts

⁽⁶²⁾ Sk. ierosinātās MAR 20. pantu.

⁽⁶³⁾ Sk. ierosinātās MAR 8. panta 3. punktu un ar to saistīto 16. grozījumu šī atzinuma pielikumā.

⁽⁶⁴⁾ Sk. ierosinātās MAR 8. panta 3. punkta b) apakšpunktu

darbadienas sākumā vai beigās, kad tiek veikti norēķini par pozīcijām, apstrādāta nakts informācija vai tirgiem tiek paziņoti kādi jaunumi. Šajā sakarā ECB ieteikti sīkāku analīzi vai uzlabojumus šajā tirgus manipulācijas definīcijā.

15. Iekšējās informācijas definīcija

ECB atzinīgi vērtē iekšējās informācijas definīcijas darbības jomu⁽⁶⁵⁾. Tomēr atsauce uz precī⁽⁶⁶⁾ norāda, ka kādas preces aktuāltirgus var tikt izmantots, lai manipulētu šīs preces vai citu preču atvasināto instrumentu, un otrādi. Tāpat norādīts⁽⁶⁷⁾, ka ierosinātās MAR piemērošanas joma nav jāpaplašina uz rīcību, kas nav saistīta ar finanšu instrumentiem, piem., tirdzniecību ar preču aktuāltirgiem, kas ietekmē tikai aktuāltirgu. Šajā sakarā jāsniedz skaidrāka definīcija, jo, kā netieši pieņem ierosinātā MAR⁽⁶⁸⁾, aktuāltirgi un atvasināto instrumentu tirgi ir saistīti gan preču ziņā, gan pāri robežām, un ir grūti saprast kāda veida aktuāltirdzniecība ietekmēs tikai aktuāltirgu.

16. Sistēmiski svarīgas iekšējās informācijas atklāšana

16.1. Ierosinātā MAR prasa finanšu instrumentu emitentam pēc iespējas ātrāk informēt sabiedrību par informāciju, kas tieši skar emitentu⁽⁶⁹⁾. Tajā pašā laikā ierosinātā MAR saglabā Direktīvas 2003/6/EK normu, kas emitentam ļauj atlikt publiskošanu, ja i) maz ticams, ka neatklāšana maldinās sabiedrību, un ii) var tikt nodrošināta informācijas konfidencialitāte. Ja tiek izmantota šī informācijas atklāšanas atlikšana, emitentam kompetentā iestāde jāinformē tūlīt pēc informācijas atklāšanas, lai tā varētu *ex post* pārbaudīt atlikšanas īpašo apstākļus⁽⁷⁰⁾. Turklāt ierosinātā MAR paredz jaunu informācijas atklāšanas režīma elementu, ka kompetentā iestāde var *ex ante* emitentam atļaut publiskās informācijas atklāšanas atlikšanu, ja i) informācija ir sistēmiski nozīmīga, ii) atlikt informācijas atklāšanu ir sabiedrības interesēs, un iii) var tikt nodrošināta informācijas konfidencialitāte⁽⁷¹⁾.

16.2. Kā minēts iepriekšējā atzinumā⁽⁷²⁾, ECB atbalsta turpmāku juridiskā regulējuma uzlabošanu informācijas atklāšanas atlikšanai saskaņā ar ierosināto MAR. Vispārējās intereses publiskot informāciju var būt nepieciešams līdzsvarot ar nepieciešamību saglabāt konfidencialitāti uz vismaz ierobežotu laika posmu emitenta vai sabiedrības interesēs. Informācijas publiskās atklāšanas atlikšana var notikt divās situācijās – i) emitenta interesēs un uz emitenta atbildību⁽⁷³⁾, vai ii) sabiedrības interesēs un pēc kompetentās iestādes atļaujas saņemšanas⁽⁷⁴⁾. ECB atzinīgi vērtē izņēmumu sabiedrības interešu gadījumā, kas apvienots ar nosacījumu, ka informācijai jābūt sistēmiski nozīmīgai, tādējādi atļaujot ņemt vērā finanšu stabilitātes apsvērumus, kas var rasties gadījumā, ja emitents saņem ārkārtas likviditātes atbalstu.

16.3. Finanšu iestāžu gadījumā vērtējumu par to, vai informācija ir sistēmiski nozīmīga, un to vai publiskošanas atlikšana ir sabiedrības interesēs, jāveic ciešā sadarbībā ar nacionālo centrālo banku un nacionālo uzraudzības iestādi, un, ja tā nav ne centrālā banka, ne uzraudzības iestāde, ar makrouzraudzības iestādi. Jānosaka piemērotas un efektīvas procedūras nacionālajā līmenī, lai nodrošinātu savlaicīgu šo iestāžu iesaistīšanos, to stiprinot ar principu kopumu Savienības līmenī. Ja to attaisno

⁽⁶⁵⁾ Sk. Ierosinātās MAR 6. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

⁽⁶⁶⁾ Sk. Ierosinātās MAR 15. apsvērumu un 2. panta 3. punktu.

⁽⁶⁷⁾ Sk. Ierosinātās MAR paskaidrojuma raksta 3.4.1.2. punktu un 15. apsvērumu.

⁽⁶⁸⁾ Sk. Ierosinātās MAR 15. apsvērumu.

⁽⁶⁹⁾ Sk. Ierosinātās MAR 12. panta 1. punktu.

⁽⁷⁰⁾ Sk. Ierosinātās MAR 12. panta 4. punktu; sk. Ierosinātās MAR paskaidrojuma raksta 3.4.3.2. punktu un Direktīvas 2003/6/EK 6. panta 2. punktu.

⁽⁷¹⁾ Sk. Ierosinātās MAR 12. panta 5. punktu.

⁽⁷²⁾ Sk. 2. punktu ECB 2010. gada 11. janvāra Atzinumā CON/2010/6 par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2003/71/EK un Direktīvu 2004/109/EK (OV C 19, 26.1.2010. 1. lpp.).

⁽⁷³⁾ Ierosinātās MAR 12. panta 4. punkts.

⁽⁷⁴⁾ Skat. 71. atsauci.

sistēmiskā nozīmība un sabiedrības intereses, kompetentajai iestādei jābūt tiesībām pieņemt rīkojumu par publiskošanas atlikšanu. Jo īpaši informāciju par centrālās bankas sniegto aizdevumu vai citu likviditātes nodrošinājumu konkrētai kredītiestādei, t. sk. ārkārtas likviditātes palīdzību, var būt nepieciešams uz laiku paturēt konfidencialu, lai veicinātu finanšu sistēmas stabilitāti kopumā un saglabātu sabiedrības uzticību krīzes periodā ⁽⁷⁵⁾.

17. *Kriminālsankcijas iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas un tirgus manipulācijas gadījumā*

17.1. ECB atzinīgi vērtē ierosinātās MAD normas, kas nosaka noteikumu minimumu kriminālsankcijām par nopietnākajiem tirgus ļaunprātīgas izmantošanas pārkāpumiem. Šie noteikumi ir būtiski, lai nodrošinātu juridiskā regulējuma efektivitāti un panākumus un Savienības politikas cīņai ar tirgus ļaunprātīgu izmantošanu efektīvu ieviešanu. Turklāt līdzvērtīgi, stipri un atturoši sankciju režīmi cīņai ar finanšu noziegumiem un to konsekventa un efektīva piemērošana ir būtiskas likuma varas sastāvdaļas, kas veicina finanšu stabilitāti.

17.2. ECB atzinīgi vērtē, ka ierosinātā MAD ⁽⁷⁶⁾ risina juridisko personu atbildības jautājumu, jo šāda atbildība uzņēmumu līmenī var rosināt stingrāku iekšējo uzraudzību un kontroli, tādējādi veicinot labu korporatīvo pārvaldību un tirgus disciplīnu. Tomēr šo normu veiksmīgai ieviešanai un plānoto politikas mērķu sasniegšanai būs nepieciešama uzmanīga nacionālās juridiskās specifikas izvērtēšana, jo ne visās dalībvalstīs pastāv juridisko personu kriminālatbildības jēdziens.

Attiecībā uz grozījumiem, kurus ECB iesaka veikt ierosinātajā MiFID, MiFIR, MAD vai MAR, konkrēti redakcionāli priekšlikumi kopā ar paskaidrojumiem ir izklāstīti pielikumā.

Frankfurtē pie Mainas, 2012. gada 22. martā

ECB prezidents

Mario DRAGHI

⁽⁷⁵⁾ Sk. ierosināto 14., 15. un 17. grozījumu šī atzinuma pielikumā.

⁽⁷⁶⁾ Sk. ierosinātās MAD 7. pantu.

PIELIKUMS

Redakcionāli priekšlikumi ierosinātajā MiFID

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
-------------------------------	--

1. grozījums

Ierosinātās MiFID 47. apsvērumus

“(47) Šos potenciālos riskus, ko rada biežāka tehnoloģijas izmantošana, vislabāk var mazināt, apvienojot konkrētas risku kontroles, lai kontrolētu sabiedrības, kuras veic algoritmisko tirdzniecību vai ļoti biežus tirdzniecības darījumus, ar citiem pasākumiem, kas vērsti uz tirdzniecības vietu organizētājiem, kuriem pieklūs šādas sabiedrības. Būtu vēlams nodrošināt, lai uzņēmumiem, kas veic ļoti biežus tirdzniecības darījumus, būtu atbilstoša atļauja, ja tie ir tirdzniecības vietas tieši locekļi. Tas nodrošinātu, ka uz tiem attiecas šīs direktīvas organizatoriskās prasības un tie tiek pienācīgi uzraudzīti.”	“(47) Šos potenciālos riskus, ko rada biežāka tehnoloģijas izmantošana, vislabāk var mazināt, apvienojot konkrētas risku kontroles, lai kontrolētu sabiedrības, kuras veic algoritmisko tirdzniecību vai ļoti biežus tirdzniecības darījumus, ar citiem pasākumiem, kas vērsti uz tirdzniecības vietu organizētājiem, kuriem pieklūs šādas sabiedrības. Būtu vēlams nodrošināt, lai ~~uzņēmumiem, kas veic algoritmiski un ļoti biežus tirdzniecības darījumus, būtu atbilstoša atļauja~~ tiktu uzskatīti par ieguldījumu pakalpojumiem vai darbībām, t. sk., ja tie ir tirdzniecības vietas tieši locekļi tiek veikti savā vārdā. Tas nodrošinātu, ka uzņēmumi, kas veic šīs darbības, ir licencēti kā ieguldījumu sabiedrības un uz tiem attiecas šīs direktīvas organizatoriskās prasības un tie tiek pienācīgi uzraudzīti.”
---	---

Paskaidrojums

Jānodrošina atbilstība starp šo apsvērumu un ierosinātās MiFID 17. pantu ne tikai attiecībā uz ļoti biežiem tirdzniecības darījumiem, bet arī uz algoritmisko tirdzniecību, un jāprecizē, ka nepieciešama uzņēmumu licencēšana, jo šīs darbības tiek uzskatītas par ieguldījumu pakalpojumiem. Algoritmiskā tirdzniecība, izmantojot netiešo piekļuvi tirdzniecības vietām, nav mazāk riskanta finanšu tirgiem un stabilitātei kā algoritmiskā tirdzniecība, ko veic tirdzniecības vietas tiešais dalībnieks. Sk. arī grozījumu ierosinātās MiFID 2. pantā.

2. grozījums

Ierosinātās MiFID 108. apsvērumus

“(108) Finanšu pakalpojumu tehniskajiem standartiem būtu jānodrošina konsekventa saskaņošana un atbilstoša noguldītāju, ieguldītāju un patērētāju aizsardzība visā Savienībā. Būtu efektīvi un atbilstoši uzticēt EVTI kā specializētas kompetences iestādei izveidot iesniegšanai Komisijai to regulatīvo un īstenošanas tehnisko standartu projektus, kas neietver politikas variantus izvēles.”	“(108) Finanšu pakalpojumu tehniskajiem standartiem būtu jānodrošina konsekventa saskaņošana un atbilstoša noguldītāju, ieguldītāju un patērētāju aizsardzība visā Savienībā. Būtu efektīvi un atbilstoši uzticēt EVTI kā specializētas kompetences iestādei izveidot iesniegšanai Komisijai to regulatīvo un īstenošanas tehnisko standartu projektus, kas neietver politikas variantus izvēles. Lai nodrošinātu ieguldītāju un patērētāju saskaņotu aizsardzību visos finanšu pakalpojumu sektoros, EVTI savi uzdevumi pēc iespējas jāveic ciešā sadarbībā ar abām pārējām EUI Apvienotās komitejas ietvaros. ”
--	--

Paskaidrojums

Lai nodrošinātu ieguldītāju un patērētāju saskaņotu aizsardzību visos finanšu pakalpojumu sektoros, EVTI savi uzdevumi cik iespējams jāveic ciešā sadarbībā ar abām pārējām EUI Apvienotās komitejas ietvaros.

3. grozījums

Ierosinātās MiFID 2. pants

“1. Šī direktīva neattiecas uz: (..) d) personām, kas nesniedz citus ieguldījumu pakalpojumus vai neveic citas darbības, izņemot darījumu veikšanu savā vārdā, ja vien tās nav: i) tirgus līderi;	“1. Šī direktīva neattiecas uz: (..) d) personām, kas nesniedz citus ieguldījumu pakalpojumus vai neveic citas darbības, izņemot darījumu veikšanu savā vārdā, ja vien tās nav: i) tirgus līderi;
--	--

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
<p>ii) regulēta tirgus vai DTS locekļi vai dalībnieki;</p> <p>iii) ja vien tās neveic darījumus savā vārdā, izpildot klientu pasūtījumus;</p> <p>Šis atbrīvojums neattiecas uz personām, kurām piemēro atbrīvojumu saskaņā ar 2. panta 1. punkta i) apakšpunktu, kuras veic darījumus ar finanšu instrumentiem savā vārdā kā regulēta tirgus vai daudzpusējas tirdzniecības sistēmas locekles vai dalībnieces, tostarp uz tirgus līderiem saistībā ar atvasinātajiem preču instrumentiem, emisiju kvotām vai to atvasinātajiem instrumentiem;</p> <p>(..)"</p>	<p>ii) regulēta tirgus vai DTS locekļi vai dalībnieki;</p> <p>iii) algoritmiskās tirdzniecības veicēji; vai</p> <p>iv) ja vien tās neveic darījumus savā vārdā, izpildot klientu pasūtījumus;</p> <p>Šis atbrīvojums neattiecas uz personām, kurām piemēro atbrīvojumu saskaņā ar 2. panta 1. punkta i) apakšpunktu, kuras veic darījumus ar finanšu instrumentiem savā vārdā kā regulēta tirgus vai daudzpusējas tirdzniecības sistēmas locekles vai dalībnieces, tostarp uz tirgus līderiem saistībā ar atvasinātajiem preču instrumentiem, emisiju kvotām vai to atvasinātajiem instrumentiem;</p> <p>(..)"</p>

Paskaidrojums

Prasības, kas attiecas uz algoritmisko tirdzniecību vai ļoti biežu tirdzniecību, jānosaka neatkarīgi no tā, vai tās tiek veiktas klientu vārdā vai savā vārdā, jo tirdzniecība savā vārdā nemazina bažas, kas ir pamatā nepieciešamībai regulēt un uzraudzīt algoritmisko tirdzniecību, ņemot vērā šādas tirdzniecības darbības radīto risku un problēmu sarežģītību, jutīgumu un nopietnību.

4. grozījums

Ierosinātās MiFID 9. panta 6. punkts

<p>"c) nosaka, apstiprina un pārrauga politiku attiecībā uz uzņēmuma pakalpojumiem, darbībām, produktiem un operācijām, ņemot vērā uzņēmuma riska pielaidi un savu klientu raksturlielumus un vajadzības, kuriem tie tiks piedāvāti vai sniegti, tostarp vajadzības gadījumā veicot atbilstošu stresa testu,"</p>	<p>"c) nosaka, apstiprina un pārrauga politiku attiecībā uz uzņēmuma pakalpojumiem, darbībām, produktiem un operācijām, ņemot vērā uzņēmuma riska pielaidi un savu klientu raksturlielumus un vajadzības, kuriem tie tiks piedāvāti vai sniegti, tostarp vajadzības gadījumā veicot atbilstošu stresa testu,</p> <p>ca) nosaka, apstiprina un pārrauga par pārdošanu atbildīgo uzņēmuma darbinieku atlīdzību, kas jāveido tā, lai veicinātu atbildīgu uzņēmējdarbību, godīgu attieksmi pret patērētājiem un novērstu interešu konfliktus. Atlīdzības struktūru pienācīgos gadījumos jādara zināmu klientiem, piem., gadījumos, kuros nevar tikt novērsti vai kontrolēti iespējamie interešu konflikti;"</p>
---	--

Paskaidrojums

Jāpastiprina ierosinātajā MiFID ⁽²⁾ ietvertais princips, kas attiecas uz vadības atbildību par pārdošanas darbinieku atlīdzību. Ierosinātā grozījuma mērķis ir veicināt atlīdzības politikas drošu korporatīvās pārvaldības sistēmu iestādēs, kas veic ne tikai bankām raksturīgās darbības. To darbības specifikas un nepiemērotu atlīdzības shēmu rezultātā radušās iespējamās negatīvās ietekmes uz klientiem dēļ, šajā jomā jānosaka kopējas prasības visām ieguldījumu sabiedrībām, kuru mērķis ir atbildīga uzņēmējdarbība, godīga attieksme pret klientiem un interešu konfliktu novēršana, kas atbilst priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvo uzraudzību ⁽³⁾, kā arī ESAO principiem ⁽⁴⁾.

5. grozījums

Ierosinātās MiFID 17. panta 2. punkts

<p>"2. Ieguldījumu sabiedrība, kas veic algoritmisko tirdzniecību, vismaz reizi gadā iesniedz piederības valsts kompetentajai iestādei aprakstu par savas algoritmiskās tirdzniecības stratēģiju veidu, detalizētiem tirdzniecības parametriem vai sistēmas ierobežojumiem, galvenajām atbilstības un riska kontroles sistēmām, kas nodrošina 1. punkta nosacījumu izpildi, un sistēmu pārbaudes rezultātiem. Kompetentā iestāde jebkurā laikā drīkst pieprasīt ieguldījumu sabiedrībai sīkāku informāciju par tās algoritmisko tirdzniecību un sistēmām, kas tiek izmantotas, lai veiktu šādu tirdzniecību."</p>	<p>"2. Ieguldījumu sabiedrība, kas veic algoritmisko tirdzniecību, vismaz reizi gadā iesniedz piederības valsts kompetentajai iestādei aprakstu par savas algoritmiskās tirdzniecības stratēģiju veidu, detalizētiem tirdzniecības parametriem vai sistēmas ierobežojumiem, galvenajām atbilstības un riska kontroles sistēmām, kas nodrošina 1. punkta nosacījumu izpildi, un sistēmu pārbaudes rezultātiem. Ieguldījumu sabiedrība pēc kompetentās iestādes lūguma iesniedz jebkurā laikā drīkst pieprasīt ieguldījumu sabiedrībai sīkāku informāciju par tās algoritmisko tirdzniecību un sistēmām, kas tiek izmantotas, lai veiktu šādu tirdzniecību."</p>
---	---

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi (1)
-------------------------------	-------------------------------

Paskaidrojums

Ierosinātās MiFID 17. panta 2. punkta jānodrošina, ka ieguldījumu sabiedrība sniedz kompetentajai iestādei jebkādu pieprasīto papildus informāciju.

6. grozījums

Ierosinātās MiFID 24. panta 7. punkts

<p>“7. Ja ieguldījumu pakalpojumu piedāvā kopā ar citu pakalpojumu vai produktu kā daļu no paketes vai kā nosacījumu tam pašam līgumam vai paketei, ieguldījumu sabiedrība informē klientu, vai ir iespējams iegādāties dažādos komponentus atsevišķi, un sniedz atsevišķas ziņas par katra komponenta izmaksām un maksām.</p> <p>EVTI vēlākais līdz [] izstrādā un periodiski atjaunina kombinētas pārdošanas prakses novērtēšanas un uzraudzības vadlīnijas, jo īpaši situācijām, kad kombinētās pārdošanas prakse neatbilst 1. punktā noteiktajiem pienākumiem.”</p>	<p>“7. Ja ieguldījumu pakalpojumu piedāvā kopā ar citu pakalpojumu vai produktu kā daļu no paketes vai kā nosacījumu tam pašam līgumam vai paketei, ieguldījumu sabiedrība informē klientu, vai ir iespējams iegādāties dažādos komponentus atsevišķi, un sniedz atsevišķas ziņas par katra komponenta izmaksām un maksām.</p> <p>EVTI ar Apvienotās komitejas palīdzību, sadarbojoties ar EBI un EAFPI, vēlākais līdz (..) izstrādā un periodiski atjaunina kombinētas pārdošanas prakses novērtēšanas un uzraudzības vadlīnijas, jo īpaši situācijām, kad kombinētās pārdošanas prakse neatbilst 1. punktā noteiktajiem pienākumiem.”</p>
---	--

Paskaidrojums

Visu trīs EUI sadarbība pamatnostādņu izstrādē ir ļoti nozīmīga attiecībā uz kombinēto pārdošanu, jo šādā situācijā nepārprotami ir iesaistīti dažādas finanšu nozares, piem., apdrošināšana un banku nozare.

7. grozījums

Ierosinātās MiFID 36. panta 8. punkta otrā daļa

<p>“EVTI līdz [2016. gada 31. decembrim] iesniedz šos regulatīvo tehnisko standartu projektus Komisijai.”</p>	<p>“EVTI līdz [20163. gada 31. decembrim] iesniedz šos regulatīvo tehnisko standartu projektus Komisijai.”</p>
---	---

Paskaidrojums

EVTI jāiesniedz standarti Komisijai līdz TARGET2 vērtspapīriem (T2V) sākuma dienai 2015. gada jūnijā vai, vēlākais, līdz 2016. gada 31. decembrim. Tas pats redakcionālais priekšlikums tiek ieteikts kā grozījums ierosinātās MiFID 36. panta 9. punktā un 37. panta 11. un 12. punktā. Šie panti prasa EVTI izstrādāt tehniskos standartus to procesu atbalstam, kas nepieciešami, lai nodrošinātu ieguldījumu sabiedrību brīvību sniegt pārrobežu ieguldījumu pakalpojumus un darbības, kā arī dibināt filiāles. Tas ir svarīgs konkurences un finanšu tirgu integrācijas nosacījums un var pozitīvi ietekmēt T2V pārrobežu norēķinu efektivitāti un apjomu.

8. grozījums

Ierosinātās MiFID 39. panta 2. punkta otrā daļa

<p>“Šis regulētā tirgus kompetentās iestādes novērtējums neskar valstu centrālo banku kā norēķinu sistēmu pārraugu kompetenci vai citu uzraudzības iestāžu kompetenci attiecībā uz šādām sistēmām. Kompetentā iestāde ņem vērā pārraudzību/uzraudzību, ko minētās iestādes jau veikušas, lai novērstu nevajadzīgu kontroles dublēšanos.”</p>	<p>“Šis regulētā tirgus kompetentās iestādes novērtējums neskar valstu attiecīgo centrālo banku kā norēķinu sistēmu pārraugu kompetenci vai citu uzraudzības iestāžu kompetenci attiecībā uz šādām sistēmām. Kompetentā iestāde ņem vērā pārraudzību/uzraudzību, ko minētās iestādes jau veikušas, lai novērstu nevajadzīgu kontroles dublēšanos.”</p>
--	---

Paskaidrojums

Klīringa un norēķinu sistēmu pārraugošā centrālā banka var būt ne tikai nacionālā centrālā banka, bet arī ECB.

Tas pats redakcionālais priekšlikums jāapsver arī kā grozījums ierosinātās MiFID 40. panta 2. punkta otrajā daļā un 57. panta 2. punkta otrajā daļā.

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
-------------------------------	--

9. grozījums

Ierosinātās MiFID 41. panta 1. punkta g) apakšpunkts

“g) uzņēmums ir iesniedzis pieprasījumu par dalību ieguldītāju kompensācijas sistēmā, kas apstiprināta vai atzīta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/9/EK par ieguldītāju kompensācijas sistēmām.”	“g) uzņēmums atļaujas iegūšanas laikā ir iesniedzis pieprasījumu par dalību piedalās ieguldītāju kompensācijas sistēmā, kas apstiprināta vai atzīta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 3. marta Direktīvu 97/9/EK par ieguldītāju kompensācijas sistēmām.”
---	--

Paskaidrojums

Lai nodrošinātu mazumtirdzniecības klientu efektīvu aizsardzību, atļaujas saņemšanas priekšnosacījumam jābūt dalībai ieguldītāju kompensācijas sistēmā, nevis tikai tās lūgumam, ievērojot noteikumus par Savienībā nodibinātajām ieguldījumu sabiedrībām (sk. ierosinātās MiFID 14. pantu un tajā minēto Direktīvas 97/9/EK 2. panta 1. punktu). Turklāt ECB uzsver vajadzību nodrošināt šā saskaņā ierosināto MiFID noteiktā regulējuma atbilstību Direktīvas 97/9/EK 11. pantam, kas paredz dalībvalstīm iespēju izvērtēt Savienības nodrošinājuma atbilstību nodrošinājumam, kas noteikts trešajā valstī, kurā atrodas filiāles galvenais birojs.

10. grozījums

Ierosinātās MiFID 51. panta 7. punkts

“7. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 94. pantu attiecībā uz šajā pantā minētajām prasībām, jo īpaši šādām prasībām: (..) c) noteikt maksimālo un minimālo neizpildīto rīkojumu skaitu attiecībā pret darījumiem, ko var pieņemt regulētie tirgi, un minimālo pieļaujamo darbību apjomu;”	“7. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 94. pantu attiecībā uz šajā pantā minētajām prasībām, jo īpaši šādām prasībām: (..) c) noteikt maksimālo ~~un minimālo~~ neizpildīto rīkojumu skaitu attiecībā pret darījumiem, ko var pieņemt regulētie tirgi, un minimālo pieļaujamo darbību apjomu;”
---	--

Paskaidrojums

Nav skaidra ekonomiska pamatojuma noteikt minimālo neizpildīto rīkojumu skaitu pret darījumiem.

11. grozījums

Ierosinātās MiFID 91. pants

“91. pants Sadarbība un informācijas apmaiņa ar EVTI 1. Piemērojot šo direktīvu, kompetentās iestādes sadarbojas ar EVTI saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1095/2010. 2. Kompetentās iestādes nekavējoties sniedz EVTI visu nepieciešamo informāciju, lai tā varētu pildīt pienākumus, kas noteikti šajā direktīvā un saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1095/2010 35. panta noteikumiem.”	“91. pants Sadarbība un informācijas apmaiņa ar EVTI Eiropas Finanšu uzraudzības sistēmas (EFUS) ietvaros un sadarbība ar Eiropas Centrālo banku sistēmu (ECBS) 1. Kompetentās iestādes savā EFUS dalībnieču statusā sadarbojas uz uzticības un savstarpējas cieņas pamata, jo īpaši nodrošinot pienācīgas un uzticamas informācijas nodošanu viena otrai un citiem EFUS dalībniekiem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 4. panta 3. punktā noteikto patiesas sadarbības principu. ~~1.~~ 2. Piemērojot šo direktīvu, kompetentās iestādes sadarbojas ar EVTI saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1095/2010. ~~2.~~ 3. Kompetentās iestādes nekavējoties sniedz EVTI visu nepieciešamo informāciju, lai tā varētu pildīt pienākumus, kas noteikti šajā direktīvā un saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1095/2010 35. panta noteikumiem, un vajadzības gadījumā sniedz ECBS centrālajām bankām informāciju, kas saistīta ar to uzdevumu izpildi. ”
---	---

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
-------------------------------	--

Paskaidrojums.

Skaidrības un juridiskās noteiktības dēļ ierosinātajā MiFID jāatspoguļo sadarbības princips, kas noteikts Eiropas finanšu uzraudzības nesenās reformas kontekstā. Turklāt jāuzlabo informācijas sniegšanas kārtība ECBS centrālajām bankām, t. sk. ECB. ECB iesaka līdzīgus grozījumus pēc vajadzības iekļaut citās attiecīgajās finanšu nozares direktīvās – sk. arī ECB Atzinuma CON/2012/5 3. grozījumu ierosinātas direktīvas 7. pantā.

⁽¹⁾ Teksts treknrakstā ir tā daļa, kuru ECB ierosina iekļaut kā jaunu tekstu. Nosvītrotais teksts ir tā daļa, kuru ECB ierosina svītrot.

⁽²⁾ Sk. MiFID 39. apsvērumu.

⁽³⁾ Sk. COM(2011) 453 galīgā redakcija.

⁽⁴⁾ Sk. ESAO G20 augsta līmeņa principus finanšu klientu aizsardzībai (OECD G20 high-level principles on financial consumer protection (15 October 2011)), saskaņā ar kuriem “uzņēmumu atbildību pārdošanas darbiniekiem jānosaka, veicinot atbildīgu uzņēmējdarbību, godīgu attieksmi pret klientiem un interešu konfliktu novēršanu. Atlīdzības struktūru pienācīgos gadījumos jādara zināmu klientiem, piem., gadījumos, kuros nevar tikt novērsti vai kontrolēti iespējamie interešu konflikti.”

Redakcionāli priekšlikumi ierosinātajā MiFIR

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
-------------------------------	--

12. grozījums

Ierosinātās MiFIR 1. panta 5. punkts (jauns)

Nav teksta	“5. Pēctirdzniecības informācijas atklāšana, kas minēta 19. un 20. pantā, un 23. pantā noteiktais pienākums ziņot par darījumiem neattiecas un darījumiem, kuros darījuma partneris ir ECBS centrālā banka.”
------------	---

Paskaidrojums

Sk. šī atzinuma 7. punktu.

13. grozījums

Ierosinātās MiFIR 23. pants

<p>“2. Šā panta 1. punktā noteiktās saistības nepiemēro finanšu instrumentiem, kurus nav atļauts tirgot vai kurus netirgo daudzpusējā tirdzniecības sistēmā vai regulētā tirdzniecības sistēmā, finanšu instrumentiem, kuru vērtība nav atkarīga no tāda finanšu instrumenta vērtības, kuru atļauts tirgot vai kuru tirgo daudzpusējā tirdzniecības sistēmā vai regulētā tirdzniecības sistēmā, ne arī finanšu instrumentiem, kuriem nav vai visticamāk nebūs ietekmes uz finanšu instrumentu, kuru atļauts tirgot un tirgo daudzpusējā tirdzniecības sistēmā vai regulētā tirdzniecības sistēmā.</p> <p>(..)</p> <p>7. Ja saskaņā ar direktīvas [jaunā FITD] 37. panta 8. punktu šajā pantā paredzētie ziņojumi ir nosūtīti uzņēmējas dalībvalsts kompetentajai iestādei, tā nosūta šo informāciju ieguldījumu sabiedrības piederības dalībvalsts kompetentajām iestādēm, ja vien tās nenolemj, ka tās nevēlas saņemt šo informāciju.</p> <p>8. EVTI izstrādā regulatīvu tehnisko standartu projektu, lai noteiktu:</p> <p>(..)</p>	<p>“2. Šā panta 1. punktā noteiktās saistības nepiemēro finanšu instrumentiem, kurus nav atļauts tirgot regulētā tirgū vai kurus netirgo daudzpusējā tirdzniecības sistēmā vai regulētā tirdzniecības sistēmā, finanšu instrumentiem, kuru vērtība nav atkarīga no tāda finanšu instrumenta vērtības, kuru atļauts tirgot regulētā tirgū vai kuru tirgo daudzpusējā tirdzniecības sistēmā vai regulētā tirdzniecības sistēmā, ne arī finanšu instrumentiem, kuriem nav vai visticamāk nebūs ietekmes uz finanšu instrumentu, kuru atļauts tirgot regulētā tirgū un tirgo daudzpusējā tirdzniecības sistēmā vai regulētā tirdzniecības sistēmā.</p> <p>(..)</p> <p>7. Ja saskaņā ar direktīvas [jaunā FITD] 37. panta 8. punktu šajā pantā paredzētie ziņojumi ir nosūtīti uzņēmējas dalībvalsts kompetentajai iestādei, tā nosūta šo informāciju ieguldījumu sabiedrības piederības dalībvalsts kompetentajām iestādēm, ja vien tās nenolemj, ka tās nevēlas saņemt šo informāciju.</p> <p>Kompetentās iestādes visus saskaņā ar šo pantu saņemto informāciju nosūta EVTI noteiktai vienotai sistēmai, kas paredzēta darījumu paziņošanai Savienības līmenī. Vienota sistēma ļauj attiecīgajām kompetentajām iestādēm piekļūt visai saskaņā ar šo pantu ziņotajai informācijai.</p> <p>8. EVTI izstrādā regulatīvu tehnisko standartu projektu, lai noteiktu:</p> <p>(..)</p>
--	---

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
<p>Komisijai ir piešķirtas pilnvaras saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1095/2010 10.–14. pantu pieņemt šā punkta pirmajā daļā minētos regulējošos tehniskos standartus.</p> <p>9. Divus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā EVTI ziņo Komisijai par šā panta darbību, tostarp par to, vai saņemto un starp kompetentajām iestādēm savstarpēji nodoto darījumu pārskatu saturs un formāts visaptveroši ļauj uzraudzīt ieguldījumu sabiedrību darbību atbilstoši 21. pantam. Komisija var veikt pasākumus jebkuru izmaiņu ierosināšanai, tostarp, lai nodrošinātu, ka darījumi tiek ievadīti EVTI norādītā sistēmā, nevis nosūtīti kompetentajām iestādēm, kas ļautu attiecīgajām kompetentajām iestādēm piekļūt visai informācijai, kas paziņota saskaņā ar šo pantu.”</p>	<p>d) apstrādi 7. punktā noteiktajā vienotajā sistēmā un procedūras informācijas apmaiņai starp šo sistēmu un kompetentajām iestādēm.</p> <p>Komisijai ir piešķirtas pilnvaras saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1095/2010 10.–14. pantu pieņemt šā punkta pirmajā daļā minētos regulējošos tehniskos standartus.</p> <p>9. Divus gadus pēc šīs regulas stāšanās spēkā EVTI ziņo Komisijai par šā panta darbību, tostarp par to, vai saņemto un starp kompetentajām iestādēm un 7. punktā minēto vienoto sistēmu savstarpēji nodoto darījumu pārskatu saturs un formāts visaptveroši ļauj uzraudzīt ieguldījumu sabiedrību darbību atbilstoši 21. pantam. Komisija var veikt pasākumus jebkuru izmaiņu ierosināšanai, tostarp, lai nodrošinātu, ka darījumi tiek ievadīti ~~EVTI norādītā~~ tikai 7. punkta noteiktajā sistēmā, nevis nosūtīti kompetentajām iestādēm, ~~kas ļautu attiecīgajām kompetentajām iestādēm piekļūt visai informācijai, kas paziņota saskaņā ar šo pantu.”~~</p>

Paskaidrojums

Darījumu paziņošanas informācijai jābūt viegli pieejamai vienā Eiropas līmeņa sistēmā, ko EVTI nosaka pēc iespējas agrāk, nevis pārskatīšanas klauzulas piemērošanas rezultātā divus gadus pēc ierosinātās MiFIR stāšanās spēkā. Turklāt EVTI jāizstrādā regulatīvo tehnisko standartu projekts, lai noteiktu informācijas efektīvas apmaiņas mehānismu šīs sistēmas un kompetento iestāžu starpā.

Atsauce uz regulētiem tirgiem 23. panta 2. punktā kopā ar atsauci uz daudzpusēju tirdzniecības sistēmu un regulētu tirdzniecības sistēmu precīzē, ka formulējums “atļauts tirgot” tāpat kā pārējā MiFIR attiecas uz finanšu instrumentiem, kas tiek tirgoti regulētā tirgū.

⁽¹⁾ Teksts treknrakstā ir teksts, kuru ECB ierosina iekļaut kā jaunu tekstu. Novītrotais teksts ir teksts, kuru ECB ierosina svītrot.

Redakcionāli priekšlikumi ierosinātajā MAR

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
<p>“(25) Tajos gadījumos, kad finanšu iestāde saņem ārkārtas palīdzību aizdevuma veidā, iespējams, ka finansiālās stabilitātes apsvērumu dēļ ir ieteicams aizkavēt iekšējās informācijas atklāšanu, ja informācija ir sistēmiski svarīga. Tāpēc kompetentajai iestādei būtu jābūt iespējai atļaut iekšējās informācijas atklāšanas kavējumu.”</p>	<p>“(25) Tajos gadījumos, kad finanšu iestāde saņem ārkārtas ~~palīdzību aizdevuma veidā,~~ iespējams, ka finansiālās stabilitātes apsvērumu dēļ ir ieteicams aizkavēt iekšējās informācijas atklāšanu, ja informācija ir sistēmiski svarīga. Tāpēc kompetentajai iestādei būtu jābūt iespējai ~~atļaut~~ lemt par iekšējās informācijas atklāšanas kavējumu.</p> <p>(25a) Attiecībā uz finanšu iestādēm, proti, ja tās saņem centrālo banku aizdevumus, t.sk. ārkārtas likviditātes palīdzību, vērtējumu par to, vai informācija ir sistēmiski svarīga un vai tās atklāšana ir sabiedrības interesēs, jāveic ciešā sadarbībā ar attiecīgo centrālo banku, emitentu uzraugošo kompetento iestādi un, nepieciešamības gadījumā, nacionālo makrouzraudzības iestādi.”</p>

Ierosinātās MAR 25. apsvērumus

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
-------------------------------	--

Paskaidrojums.

Kompetentajai iestādei jābūt ne tikai tiesībām atļaut informācijas atklāšanu, bet arī pēc savas iniciatīvas lemt par sistēmiski svarīgas iekšējās informācijas atklāšanas atlikšanu. Emitentiem, kas ir finanšu iestādes, ārkārtas likviditātes saņemšana ir svarīgs, bet ne vienīgais sistēmiski svarīgas informācijas piemērs. Turklāt, sistēmiskās nozīmes attiecībā uz šādiem emitentiem novērtējums jāveic, sadarbojoties ar attiecīgo centrālo banku, uzraudzības iestādi un nacionālo makrouzraudzības iestādi ⁽²⁾ un ņemot vērā finanšu stabilitātes apsvērumus. Šis grozījums ir saistīts ar tālāk tekstā izklāstīto 17. grozījumu.

15. grozījums

Ierosinātās MAR 5. panta 1. punkts (jauns)

Nav teksta	<p>“20. Finanšu iestāde ir iestāde, kas saņēmusi atļauju veikt kādu no darbībām, kas uzskaitītas Eiropas Parlamenta un Padomes [datums] Direktīvā xx/xx/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību konsultatīvo uzraudzību un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/87/EK par papildu uzraudzību kredītiestādēm, apdrošināšanas uzņēmumiem un ieguldījumu sabiedrībām finanšu konglomerātos (*), Eiropas Parlamenta un Padomes [datums] Regulā (ES) Nr. xx/xx par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza Regulu (ETIR) par ārpusbiržas atvasinātiem finanšu instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un tirdzniecības reģistriem (**), Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvā 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapsūtināšanas jomā (Maksātspēja II) (***), Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvā 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (****), Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 3. jūnija Direktīvā 2003/41/EK par papildpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju darbību un uzraudzību (*****), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 8. jūnija Direktīvā 2011/61/ES par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (*****).</p> <p>(*) OV L [...]. (**) OV L [...]. (***) OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp. (****) OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp. (*****) OV L 235, 23.9.2003., 10. lpp. (*****) OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.”</p>
------------	---

Paskaidrojums.

ECBS centrālās bankas ir jāiesaista lēmuma pieņemšanā par sistēmiskas informācijas atklāšanas atlikšanu, ciktāl tā attiecas uz finanšu iestādēm (sk. 17. grozījumu). Attiecīgi, ierosinātajā MAR jāiekļauj “finanšu iestādes” definīcija.

16. grozījums

Ierosinātās MAR 8. panta 3. punkta c) apakšpunkts

“c) rīkojumu nosūtīšana tirdzniecības vietai, izmantojot algoritmiskos tirdzniecības darījumus, tajā skaitā tirdzniecības darījumus ar mazu laika intervālu, bez nodoma iesaistīties tirdzniecībā, bet lai:	“c) rīkojumu nosūtīšana tirdzniecības vietai, izmantojot algoritmiskos tirdzniecības darījumus, tajā skaitā tirdzniecības darījumus ar mazu laika intervālu, ~~bez nodoma iesaistīties tirdzniecībā, bet lai:~~
---	--

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
— traucētu vai aizkavētu tirdzniecības vietas tirdzniecības shēmas darbību,	— traucētu vai aizkavētu tirdzniecības vietas tirdzniecības shēmas darbību,
— citām personām apgrūtinātu patiesu rīkojumu noteikšanu tirdzniecības vietas tirdzniecības shēmā,	— citām personām apgrūtinātu patiesu rīkojumu noteikšanu tirdzniecības vietas tirdzniecības shēmā,
— radītu nepatiesu vai maldinošu priekšstatu par finanšu instrumenta piedāvājumu vai pieprasījumu;"	— radītu nepatiesu vai maldinošu priekšstatu par finanšu instrumenta piedāvājumu vai pieprasījumu;"

Paskaidrojums

Algoritmiskā tirdzniecība var radīt ievērojamu risku sabiedrības interesēm un tikt uzskatīta par tirgus manipulāciju, ja tā tiek veikta kādā no iepriekš minētajiem ļaunprātīgajiem nolūkiem pat gadījumā, ja ir arī patiess nolūks veikt tirdzniecību. ECB šajā sakarā iesaka svītrot atsauci uz nolūka veikt tirdzniecību trūkumu.

17. grozījums

Ierosinātās MAR 12. panta 5. punkts

<p>“5. Kompetentā iestāde var atļaut finanšu instrumenta emitentam aizkavēt iekšējās informācijas atklāšanu sabiedrībai ar noteikumu, ka ir atbilstība šādiem nosacījumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> — informācija ir sistēmiski svarīga, — tās publicēšanas aizkavēšana ir sabiedrības interesēs, — ir iespējams nodrošināt informācijas konfidencialitāti. <p>Šo atļauju sniedz rakstiski. Kompetentā iestāde nodrošina, ka aizkavējums ir tikai tik ilgs, cik tas ir vajadzīgs sabiedrības interesēs.</p> <p>Competentā iestāde vismaz reizi nedēļā pārbauda, vai aizkavējums joprojām ir atbilstīgs, un nekavējoties atceļ atļauju, ja vairs nav atbilstības a), b) vai c) apakšpunkta nosacījumiem.”</p>	<p>“5. Kompetentā iestāde var ~~atļaut~~ lemt, ka finanšu instrumenta emitentam ~~aizkavēt~~ jāaizkavē iekšējās informācijas atklāšanu sabiedrībai ar noteikumu, ka ir atbilstība šādiem nosacījumiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> — informācija ir sistēmiski svarīga, — tās publicēšanas aizkavēšana ir sabiedrības interesēs, — ir iespējams nodrošināt informācijas konfidencialitāti. <p>Competentā iestāde pieņem lēmumu pēc savas iniciatīvas vai pēc finanšu instrumentu emitenta lūguma, vai arī, attiecībā uz finanšu iestādēm, kas emitē finanšu instrumentus, pēc attiecīgās ECBS centrālās bankas, finanšu instrumentu emitenta uzraudzības iestādes vai nacionālās makrouzraudzības iestādes lūguma.</p> <p>Šo ~~atļauju sniedz~~ lēmumu pieņem rakstiski. Kompetentā iestāde nodrošina, ka aizkavējums ir tikai tik ilgs, cik tas ir vajadzīgs sabiedrības interesēs.</p> <p>Competentā iestāde vismaz reizi nedēļā pārbauda, vai aizkavējums joprojām ir atbilstīgs, un nekavējoties atceļ ~~atļauju~~ lēmumu, ja vairs nav atbilstības a), b) vai c) apakšpunkta nosacījumiem.</p> <p>Attiecībā uz finanšu iestādēm, kas emitē finanšu instrumentus, kompetentā iestāde izvērtē a), b) un c) nosacījumu izpildi ciešā sadarbībā ar attiecīgo ECBS centrālo banku, finanšu instrumentu emitenta uzraudzības iestādi vai nacionālās makrouzraudzības iestādi.”</p>
--	---

Paskaidrojums

Informācijas atklāšanas atlikšana iekšējās informācijas sistēmiskās nozīmes dēļ ir gan emitenta interesēs, gan sabiedrības interesēs uzturēt finanšu stabilitāti. Tādēļ kompetentajai iestādei ne vien emitentam jāatļauj atlikt informācijas atklāšanu, bet gan jāuzliek par pienākumu to par pienākumu. Tas var būt iespējams pēc emitenta lūguma, vai kompetentajai iestādei rīkojoties pēc savas iniciatīvas. Turklāt, ja emitents ir finanšu iestāde, ECBS centrālajai bankai, uzraudzības iestādei un makrouzraudzības iestādei jābūt tiesībām

Komisijas ierosinātais teksts	ECB ierosinātie grozījumi ⁽¹⁾
<i>lūgt kompetento iestādi atlikt iekšējās informācijas atklāšanu, un tām jābūt iesaistītām šādas atlikšanas nosacījumu izvērtēšanā. Šāda ECBS centrālās bankas, uzraudzības iestādes un, vajadzības gadījumā, makrouzraudzības iestādes iesaistīšana ļaus pietiekami izvērtēt finanšu stabilitātes riskus, jo īpaši gadījumos, kuros emitents saņem ārkārtas likviditātes atbalstu.</i>	
⁽¹⁾ Teksts treknrakstā ir teksts, kuru ECB ierosina iekļaut kā jaunu tekstu. Nosvītrotais teksts ir teksts, kuru ECB ierosina svītrot.	
⁽²⁾ Sajā sakarā sk. ESRK 2011. gada 22. decembra lēmumu ESRK/2011/3 par nacionālo iestāžu pilnvarām makrouzraudzības jomā, pieejams ESRK tīmekļa vietnē http://www.esrb.europa.eu	